

MICHAEL WEISS | HASSAN HASSAN

۱۰۱۰ Armata jihadului ۱۰۱۰

Traducere din limba engleză de Sorin Șerb
Prefață de Iulian Fota

CORINT
ISTORIE

MICHAEL WEISS este senior editor la *The Daily Beast*, colaborator la CNN și redactor-șef la *The Interpreter*, jurnal online finanțat și prezentat de Radio Europa Liberă / Radio Libertatea. A scris și pentru *Foreign Policy*, *The Guardian*, *Foreign Affairs*, *Politico* și alte publicații.

HASSAN HASSAN este membru asociat la Chatham House's Middle East and North Africa Programme (Programul Chatham House pentru Orientul Apropiat și Africa de Nord), membru al Tahrir Institute for Middle East Policy (Institutul Tahrir pentru Politică în Orientul Apropiat) și editorialist la ziarul *The National*. A publicat articole în *The Guardian*, *Foreign Affairs*, *Foreign Policy* și *The New York Times*.

Redactare: Ioana Petridean

Tehnoredactare computerizată: Mihaela Ciufu

Design copertă: Dan Mihalache

Ilustrație copertă: Siluetele câtorva militanți musulmani înarmați cu puști-mitraliere © GoGrarf.com

MICHAEL WEISS & HASSAN HASSAN, *ISIS: Inside the Army of Terror*

Copyright © 2015 by Michael Weiss & Hassan Hassan

Published by arrangement with Regan Arts, LLC.

All rights reserved.

Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin
GRUPULUI EDITORIAL CORINT.

ISBN 978-606-8723-81-5

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

WEISS, MICHEL

ISIS : Armata jihadului / Michael Weiss și Hassan Hassan ;

trad.: Sorin Șerb ; pref.: Iulian Fota. - București : Corint Books, 2016

Conține bibliografie. - Index

ISBN 978-606-8723-81-5

I. Hassan, Hassan

II. Șerb, Sorin (trad.)

II. Fota, Iulian (pref.)

323.28

*Pentru Amy și Ola,
care s-au obișnuit cu ISIS (și cu noi)
mai mult decât ar trebui s-o facă o soție vreodată*

Prefață

Editura Corint continuă inteligentul său parteneriat cu cititorul român. Prin publicarea cărții de față, pune la dispoziția publicului din România una dintre cele mai bune lucrări asupra acestui atât de nou și de neînțeles, încă, fenomen: evoluția rapidă a unei organizații teroriste, de la postura de obscur satelit al celebrei al-Qaida, la statutul de actor regional, emitent de pretenții teritoriale și principala amenințare la adresa securității lumii civilizate.

Cartea a fost foarte bine primită în Occident, fiind introdusă rapid de către *New York Times* pe lista celor mai bine vândute zece cărți. Remarcabil scrisă, apariția ei venea să umple un gol și să răspundă unei nevoi. Acoperea un vid de cunoaștere – ascensiunea rapidă a ISIS și brutalitatea comportamentului său, care a surprins multă lume, de la factori de decizie sau responsabili de securitate națională, până la ziaști și cercetători. Răspundea, în același timp, unei nevoi generate de întrebarea cea mai importantă atunci când te confrunți cu o amenințare semnificativă la adresa securității naționale a unei țări: Care este cea mai bună strategie de contracarare?

Cartea are doi autori. Michael Weiss este un cunoscut ziarist american, articolele sale apărând de-a lungul timpului în paginile unor publicații americane precum *Foreign Policy* și

The Daily Beast. Are o dublă specializare. În calitate de cercetător al Institutului pentru Rusia Modernă a aprofundat politica externă rusă și problemele spațiului post-sovietic, acoperind inclusiv conflictul din estul Ucrainei. Expertiza sa deosebită în problematica Orientului Mijlociu a fost obținută ca urmare a muncii pe teren. În 2011 s-a mutat în Siria, devenind martor al revoltei împotriva președintelui Bashar al-Assad, transmițând în același timp corespondențe, inclusiv din prima linie a frontului, în timpul bătăliei pentru Alep. Al doilea autor este Hassan Hassan, ziarist sirian, corespondent al revistei *National* din Abu Dhabi și un excelent cunoscător al nuanțelor etnice, religioase, culturale și politice care dau Orientului Mijlociu atât farmecul, cât și complexitatea sa. Hassan Hassan este născut în orașul sirian de graniță Albu Kamal, punct de trecere al jihadiștilor între Siria și Irak. Oricât de bine informat ar fi un occidental, pentru a putea pătrunde tainele unei organizații teroriste jihadiste, el are nevoie de un parteneriat cu un „localnic”.

Completându-se reciproc, cei doi autori, Michael Weiss și Hassan Hassan, au scris o carte care este în același timp plină de informații utile, chiar de detalii inedite, dar, în egală măsură, accesibilă cititorului care nu are neapărat o bună expertiză în domeniul relațiilor internaționale sau al istoriei Orientului Mijlociu. Cartea abundă în informații puțin cunoscute publicului larg, pentru că cei doi autori au întreprins o foarte metodică și susținută campanie de documentare, profitând din plin de accesul la clericii, luptătorii sau simpatizanții ISIS. Această experiență unică a fost completată de multiple discuții și consultări cu factori de decizie din Occident sau ofițeri de armată și de informații, mulți dintre ei cu o vastă experiență în teren, atât în zona Irakului, cât și a Siriei.

ISIS. Armata jihadului este o lectură obligatorie pentru toți cei care vor să înțeleagă nu numai geneza și evoluția sa, dar

și subtilitățile religioase, etnice sau politice care au făcut posibilă afirmarea acestei superorganizații teroriste. În numai un an, luptătorii săi au cucerit un teritoriu cât suprafața Marii Britanii. Cu numai 1 000 de oameni au cucerit orașul Mosul, apărât de 30 000 de soldați irakieni, o victorie absolută după toate standardele tehnicii militare. Au dobândit astfel acces la milioanele de dolari ale firavului guvern irakian, precum și la modernele echipamente militare americane donate armatei irakiene. Pentru prima dată în istoria Orientului Mijlociu, o organizație non-statală emitea pretenții la împărțirea teritorială a unor state recunoscute pe plan internațional. Granițele Irakului și ale Siriei se topeau sub presiunea violentelor acțiuni militare ale ISIS, a cărui armată, în proporție de două treimi, este alcătuită din luptători veniți din străinătate, inclusiv din Occident.

ISIS. Armata jihadului este de asemenea o carte curajoasă și lucidă. Curajoasă pentru că merge de multe ori împotriva teoriilor oficiale, considerate uneori de către autori ca fiind superficiale. Fiind doi ziariști serioși și competenți, autorii lucrării de față nu-și pot permite să ignore datele din teren. De aceea, unele pagini nu sunt ușor de citit, mai ales atunci când scot în evidență maniera halucinantă în care membrii ISIS au recurs la metode medievale și barbare pentru a-și controla teritoriul proaspăt cucerit sau pentru a-și afirma obiectivele.

Luciditatea cărții provine din foarte buna înțelegere a mentalităților și îngrijorărilor populației sunnite din Irak și Siria, a cauzelor etnice, religioase și politice ale apariției și afirmării ISIS. Cei doi autori au dreptate atunci când explică apariția ISIS drept o manifestare a puterii populației sunnite, extrem de preocupate de viitorul ei, mai ales în antiteză cu mult mai numeroasa populație șiiită din Irak. Michael Weiss și Hassan Hassan dau dovadă de un deosebit spirit critic atunci

când analizează cele trei greșeli majore ale SUA și modul în care au contribuit ele la apariția și consolidarea ISIS: invadarea Irakului, de-baasificarea¹ și desființarea armatei lui Saddam Hussein.

Cartea este foarte bine scrisă, pe lângă aspectele prezentate mai sus detaliind și alte chestiuni extrem de interesante. Citind cele aproape trei sute de pagini, putem înțelege modul de auto-administrare al ISIS, felul în care și controlează teritoriul cucerit printr-o combinație de îndoctrinare și teamă permanent întreținută, care, de altfel, a asigurat, pentru o bună perioadă de timp, și performanța militară a organizației. Cei doi autori discută pertinent și despre competiția dintre ISIS și al-Qaida, explicându-ne cum, dintr-o formațiune-satelit a mult mai cunoscutei organizații a lui Ossama bin Laden, ISIS ajunge să eclipseze al-Qaida, prin capacitatea sa crescută de a lovi țintele dorite, prin impresionanta putere financiară pe care o deține și, nu în ultimul rând, prin publicitatea, fie ea și negativă, pe care a obținut-o la nivel global. Nu este exclus, spun cei doi autori, ca această recrudescență a atentatelor teroriste din Europa să fie tocmai rezultatul competiției dintre ISIS și al-Qaida. O ipoteză pe cât de neașteptată, pe atât de îngrijorătoare.

Recomand ca această carte să fie cumpărată, citită atent și păstrată în bibliotecă, undeva la îndemână. Împărtășesc pesimismul autorilor, exprimat la finalul cărții. Uneori, pesimistul este doar un optimist bine informat. ISIS, ca fenomen negativ și amenințare, nu va dispărea prea curând, mai ales că recenta încălzire a relațiilor dintre SUA și Iran angoasează și mai mult populația sunnită din Irak și Siria. *The army of terror will be with us indefinitely.*²

IULIAN FOTA